

Toetswijzer taal: thema 8

TD

Ik kan in een zin aanduiden over wie of wat iets gezegd wordt (= het onderwerp), het werkwoord in een zin vinden en de woorden uit dit thema verklaren en ze gebruiken.

Ik onthoud

i

Over wie of wat zegt een zin iets? = **het onderwerp**

In elke zin zeggen we iets over iemand of iets. Kijk maar:

- > **Vlooiën** zijn lastige kriebeldieren.
- > Later word **ik** stuntman.
- > **Oma en opa** komen vandaag logeren.

i

Hoe ziet een werkwoord eruit?

b

Een werkwoord kan er in elke zin anders uitzien.

Bv. Het kind **eet** een appel.

De kinderen **eten** een appel.

De kinderen **aten** een appel.

i

Hoe rangschik ik woorden alfabetisch?

b

Om woorden met een **verschillende beginletter** alfabetisch te ordenen, kijk je naar de eerste letter van het woord: **a**ap, **b**eer, **c**avia, **d**romedaris ...

Om woorden met **dezelfde beginletter** alfabetisch te ordenen, kijk je naar de tweede letter van het woord: **s**alamander, **s**lang, **s**tokstaartje ...

Om woorden met **meerdere gelijke letters vooraan** alfabetisch te ordenen, kijk je naar de eerstvolgende verschillende letter van het woord: **s**pecht, **s**pin, **s**preeuw ...

Leer de woordenschat van thema 8.

Kies iedere dag een paar woorden om te oefenen. Een hele lijst tegelijk is te veel. Oefen met het liedje op Youtube, maak zelf een spelletje, oefen op Bingel en toets jezelf! Herhaal, herhaal, herhaal, ...

i

Wat is een persoonsvorm?

b

De persoonsvorm is de werkwoordsvorm die bij het onderwerp past.
Dat onderwerp kan een persoon, dier, plant of voorwerp zijn.
De persoonsvorm staat meestal in de buurt van het onderwerp.

Bv. Ik sta, de leeuw staat, de huizen staan ...

Vind ik zo de
persoonsvorm?

Hoe vind ik de persoonsvorm?

Je vindt de persoonsvorm door een ja-nee vraag te stellen.
De persoonsvorm komt vooraan te staan.

Bv. Opa houdt van snorkelen. → Houdt opa van snorkelen?

Gevonden? Onderstreep dan steeds de persoonsvorm!

Ik oefen**Kleur in elke zin:**

GEEL over wie of wat er iets gezegd wordt in de zin (= het onderwerp).

- 1 Ridders woonden in het kasteel van de kasteelheer.
- 2 Een ridder krijgt een zwaard.
- 3 De kasteelheer en de bewoners werden beschermd door de ridders.
- 4 Paarden gingen mee naar een gevecht.
- 5 Je kent ridders vast wel uit de films.
- 6 Een helm beschermde het hoofd van de ridder.
- 7 Op dat paard rijdt de ridder het liefst.

Wie of wat doet iets? Verbind dat stukje (= het onderwerp) met de rest van de zin.

De paarden

De bewoners

De ridder

○ beschermt het kasteel.

De ridders

○ is baas over het kasteel.

De ridders

De kasteelheer

De sterke paarden

Jij

Het slimme paard

○ galopperen erlangs.

Jullie

○ houdt van verhalen.

De kasteelheer

Wij

Wie of wat doet het? Bedenk zelf en vul in.

- 1 _____ gillen heel luid.
- 2 _____ gooit de bal hoog in de lucht.
- 3 _____ maakt iedereen bang.
- 4 _____ dansen rond het kampvuur.
- 5 _____ eten heel snel.
- 6 _____ rilt van de kou.

Bedenk wat er gebeurt. Vul de rest van de zin bij het onderwerp aan.

De boze ridders _____

De ketel van de heks _____

Ik _____

Deze heksen doen mee aan de verkiezing voor Miss Heks. Kleur:**GROEN**

de werkwoorden in de tekst.

Heks Fridel heeft geen waakhond maar een vleesetende plant.
Die plant eet dieven gewoon op.
Heks Fridel kookt vaak paddensoep.
Ze gilt het hardst van alle heksen.

Heks Krobbel zingt heel vals.
Ze maakt vaak liefdesdrankjes.
In haar kelder woont een pratende schildpad.
Die gooit ze nooit in haar toverdrank.

Heks Gazel loopt 's nachts stiekem over het schoolplein.
Daar zoekt ze kinderharen voor haar soep.
Ze verzint de gekste recepten.
Op haar zolder woont een vos.

Maak van elke zin een ja-nee vraag. Onderstreep de persoonsvorm in de gedrukte zin.

- 1 De heksen bereiden eerst een toverdrank.

- 2 Elke heks toont haar huisdier.

- 3 De jury is heel streng.

- 4 Heks Gazel doet per ongeluk een rattenstaart in haar toverdrank.

- 5 De toverdrank ontploft.

- 6 De plant van heks Fridel bijt een jurylid in zijn billen.

Kleur in elke zin:

GROEN ▶ de juiste vorm van het werkwoord.

- 1 Heks Fridel speelt spelen speelden met haar vleesetende plant.

- 2 Vorige week maakt maken maakten de heksen een mislukte toverdrank.

- 3 Vannacht liep loopt liepen de pratende schildpad door de tuin.

- 4 Morgen zingt zong zongen heks Krobbel op het heksenfestival.

- 5 Volgende week gaan gingen gaat de heksen op paddenjacht.

- 6 Heks Gazel zoek zoekt zoeken kinderharen in de speeltuin.

De woordenschat van thema 8

de **gebeurtenis**

iets wat gebeurt

het **gerecht**

maaltijd, iets dat je klaarmaakt om te eten

het **harnas**

de **heks**

iemand van wie ze vroeger dachten dat ze kon toveren en slechte dingen deed

de **jury**

groep personen die punten geeft bij een wedstrijd

de **meerkeuzevraag**

vraag waarbij je moet kiezen uit meerdere antwoorden, er is maar één antwoord juist

het **nieuwsbericht**

stukje in de krant, op de radio of op het internet, waarin verteld wordt wat gebeurd is

ontbreken

er niet zijn, terwijl het er wel had moeten zijn

oorlog voeren

met een leger vechten tegen een ander leger

de **oplossing**

antwoord op een vraag of probleem

organiseren

regelen

de **quiz**

wedstrijd waarbij je vragen moet beantwoorden

de **ridder**

soldaat van vroeger, hij reed op een paard en droeg een helm en een ijzeren pak

het **toernooi**

wedstrijd waarbij ridders tegen elkaar vechten

verstrooid zijn

dingen vergeten of fouten maken omdat je aan iets anders denkt

verwonderd

verbaasd

wreed

heel erg gemeen

Zegswijzen

je ogen niet kunnen

niet kunnen stoppen naar iets of iemand te kijken

afhouden van iets of iemand

uit de hand lopen

steeds erger worden

vlinders in je buik hebben

zenuwachtig gevoel in je buik hebben, bv. als je verliefd bent

Rangschik de woorden alfabetisch.

heks – ridder – kasteelheer – paard

Wanneer kun jij je ogen niet van iets of iemand afhouden?

- ☐ Je beste vriend kan wel vier ballen tegelijk in de lucht houden.
- ☐ In de dierentuin zie je de grootste olifant die je ooit hebt gezien.
- ☐ De meester maakt een mooie tekening op het bord.
- ☐ Iemand is jarig en deelt snoepjes uit.

Vul het juiste woord in de zin in. Kies uit:

ontbreken – organiseren – de quiz – wreed – verwonderd

- 1 Mama was _____ over de goocheltruc die ik kon.
- 2 In mijn pennenzak _____ vier kleurpotloden.
- 3 Die man is _____, hij zorgt niet goed voor zijn huisdieren.
- 4 Ik maak een _____ over onze uitstap naar Brussel.
- 5 Ooit wil ik zelf een quiz _____.

Zet het juiste woord bij de afbeeldingen. Kies uit:

de jury – het gerecht – oorlog voeren – het toernooi

